

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до контрольних робіт із дисципліни

“ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА”

(для студентів заочної форми навчання

спеціальності «Середня освіта. Українська мова та література»)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри української
філології та журналістики.

Протокол №10 від 25.05.2021 р.

Методичні вказівки до контрольних робіт із дисципліни «Вступ до літературознавства» (для студентів заочної форми навчання спеціальності «Середня освіта. Українська мова та література» / Уклад.: А.М. Галенко. – Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. – 50 с.

Методичні вказівки мають на меті ознайомити студентів з основними літературознавчими поняттями, зокрема художніми засобами, методами; виробити практичні навички роботи з літературно-художніми текстами, проведення літературознавчих досліджень та використання набутих знань у практичній діяльності майбутніх фахівців, як в аналізі текстів, так і у створенні власних.

Методичні вказівки містять завдання до контрольних робіт, що орієнтовані на аналіз набутих фахових знань та умінь з літературознавства. Також містять схеми аналізу творів, рекомендовану літературу й інтернет-ресурси до курсу.

Матеріали розраховані на студентів вищих навчальних закладів.

Укладач:

А. М. Галенко

Відповідальний за випуск:

А.М. Галенко

Рецензент:

Г.П. Бондаренко

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Контрольна робота. Варіанти 1-30.....	5
Алгоритм аналізу епічного твору.....	35
Алгоритм аналізу драматичного твору.....	37
Алгоритм аналізу ліричного твору.....	39
Питання до заліку.....	41
Література	44

Вступ

Методичні вказівки до контрольних робіт орієнтовані на досягнення мети вивчення дисципліни. У результаті вивчення дисципліни «Вступ до літературознавства» студенти повинні **знати**:

основне коло понять, категорій, дефініцій літературознавства;

основні етапи розвитку світової літератури;

приклади класичних зразків творів різних стилів та жанрів світової художньої літератури;

вміти: характеризувати головні сфери літературознавства, розкривати поетику слова, літературного твору, проблемні стильові типологізації та індивідуалізації;

здійснювати літературний аналіз художнього твору;

творчо застосовувати набутки світової класики художньої літератури у власній журналістській діяльності.

Методичні вказівки орієнтовані на поглиблення ерудиції майбутніх філологів, на формування та вдосконалення фахової компетентності.

Методичні рекомендації можуть стати орієнтиром для студента при підготовці до аудиторних занять та до іспиту з літературознавства.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 1

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Розкрийте значення літературознавства як науки та навчальної дисципліни.
2. Загальне поняття про роди та жанри літератури. Накресліть у вигляді таблиці, схеми.

Практичний блок:

1. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи). Епітет. Порівняння. Наведіть приклади.
2. Ліро-епос та інші міжродові й суміжні утворення. Художня біографія. Наведіть приклади.
3. Розкрити тему, фабулу твору Бернарда Шоу «Пігмаліон».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 2

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Складові частини літературознавства. Основні й допоміжні літературознавчі дисципліни, їх взаємозв'язки.
2. Композиція художнього твору. Визначення композиції.

Практичний блок:

3. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення. Архаїзми. Історизми. Наведіть приклади.
4. Система епічних жанрів. Міф. Легенда. Притча. Казка. Наведіть приклади.
5. Визначити художньо-мовленнєву організацію роману Ліни Костенко „Маруся Чурай”.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 3

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Поняття образу у вузькому й широкому значенні.
2. Художньо-мовленнєва організація літературного твору.

Практичний блок:

3. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи).
Метафора і метонімія та їх різновиди. Наведіть приклади.
4. Система драматичних жанрів. Трагедія. Наведіть приклад і
обґрунтуйте.
5. Розкрити тему, фабулу твору М. Коцюбинського «Коні не винні».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 4

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського літературознавства»

Теоретичний блок:

1. Літературно-художній твір як основна форма буття літератури.
2. Композиційні форми та прийоми.

Практичний блок:

3. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення. Варваризми, Екзотизми. Наведіть приклади.
4. Ліричні жанри літератури: гімн, послання, пісня, романс, ліричний портрет, псалми, медитація, сонет. Наведіть приклади.
5. Проаналізувати художньо-мовленнєву організацію поезії Шарля Бодлера “Вечорова гармонія”.

Вечорова гармонія

Надходить час, коли стебло співає росне,
Немов кадило цвіт димує в тишині;
Мелодій повіви зринають запашні,
Меланхолійний вальс та очманіння млосне!
Немов кадило, цвіт димує в тишині,
І серце скрипки десь тремкоче стоголосне,
Меланхолійний вальс та очманіння млосне,
Як вівар, небеса високі і смутні.
І серце скрипки десь тремкоче стоголосне,
Те серце, що труну ненавидить і в сні!
Як вівар, небеса високі і смутні,
Упало в кров свою світило життєносне.
Те серце, що труну ненавидить і в сні,
З минушини бере світання високосне,
Упало в кров свою світило життєносне,
Та сяє, мов потир, твоє лице мені.
Потир – чаша, в якій на літургії змішують вино з водою для причастя.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 5

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Образність – специфіка художньої літератури.
2. Генезис і родові ознаки епосу.

Практичний блок:

1. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи). Синекдоха. Наведіть приклади.
2. Система драматичних жанрів. Комедія. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
3. Проаналізувати художньо-мовленнєву організацію поезії Шарля Бодлера “Відповідності”.

Відповідності

Природа — мудрий храм, де ряд колон живих
Нечутно шепчеться, як вечоріє днина;
Лісами символів проходить там людина
І зустріча привітний погляд їх.
Як верховинських лун глухі, протяжні гуки,
Зливаються в акорд протяжний і міцний,
Де все з'єдналося: і ніч, і день ясний,—
Так сполучаються парфуми, барви й звуки.
Є свіжі пахощі, як тільця немовлят,
Зелені, як лука, м'які, як звук гобоя,
І є торжественно-розпусний аромат —
Дух амбри, ладану, дух пижма і бензоа,
Що в безкрай шириться, як і саме життя,—
У нім екстаза дум, в нім захват почуття.

Старший викладач

А.М.Галенко

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

Варіант 6
КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського літературознавства»

Теоретичний блок:

1. Структура та елементи змістової організації літературно-художнього твору. Тема.
2. Драматичний рід літератури.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури): інверсія. Еліпсис. Наведіть приклади.
4. Ліро-епос та інші міжродові й суміжні утворення. Балада. Наведіть приклад
5. Проаналізувати художньо-мовленнєву організацію поезії Шарля Бодлера “Альбатрос”.

Альбатрос

Щоб їм розважитись, веселий гурт матросів
Серед нестримних вод розбурханих морів
Безпечно ловить птиць, величних альбатросів,
Що люблять пролітати слідами кораблів.

На палубу несуть ясних висот владику.
І сумно тягне він приборкане крило,
Що втратило свою колишню міць велику,
Мов серед буйних вод поламає весло.

Мандрівник зборканий знесилено ступає!
Плавець повітряний незграбний і смішний!
Той тютюновий дим у дзьоб йому пускає,
А цей, дратуючи, кульгає, мов кривий.

Поет подібний теж до владаря блакиті,
Що серед хмар летить, мов блискавка в імлі.
Але, мов у тюрмі, в юрбі несамопитій
Він крила велетня волочить по землі.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 7

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Система образів художнього твору. Оповідач та розповідач.
2. Ліричний рід літератури.

Практичний блок:

3. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи).
Гіпербола. Наведіть приклади
4. Система драматичних жанрів. Мелодрама. Наведіть приклад і
обґрунтуйте.
5. Визначити композиційні форми та прийоми «Енеїди» Вергілія.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 8

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Структура та елементи змістової організації літературно-художнього твору. Фабула.
2. Суть віршового ритму, його елементи. Рими.

Практичний блок:

3. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи). Іронія. Наведіть приклади.
4. Система драматичних жанрів. Драма. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Проаналізувати твір Гомера «Одіссея».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 9

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Система образів художнього твору: образ автора,
2. Силабічна система віршування.

Практичний блок:

3. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи).
Літота. Наведіть приклади
4. Система драматичних жанрів. Водевіль. Наведіть приклад і
обґрунтуйте.
5. Виписати лексико-синонімічні засоби та засоби словотворчого
увиразнення мовлення із твору:

Ті журавлі, і їх прощальні сурми...
Тих відлітань сюїта голуба...
Натягне дощ свої осінні струни,
торкне ті струни пальчиком верба.
Сумна арфістко – рученьки вербові! –
по самі плечі вкутана в туман.
Зіграй мені мелодію любові,
ту, без котрої холодно словам.
Зіграй мені осінній плач калини.
Зіграй усе, що я тебе прошу.
Я не скрипковий ключ, а журавлиний
тобі над полем в небі напишу.

Ліна Костенко

Старший викладач

А.М.Галенко

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

Варіант 10
КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського літературознавства»

Теоретичний блок:

1. Структура та елементи внутрішньої форми художнього твору.
2. Силабо-тонічна система віршування.

Практичний блок:

3. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення. Поетизми.
Наведіть приклади.
4. Система епічних жанрів. Новела. Оповідання. Есе. Нарис. Наведіть приклади

5. Виписати лексико-синонімічні засоби та засоби словотворчого увиразнення мовлення із твору:

У ПРИСМЕРКОВІ ДОБРОЇ ДІБРОВОСТІ

У присмеркові доброї дібровості
пшеничний присмак скошеного дня.
На крутосхилах срібної дніпровості
сідлає вічність чорного коня.

Киреї хмар на плечах має вічність.
Вони пливуть кудись на Чигирин.
Я хочу в степ. Я хочу в непоміченість.
По саму душу в спокій і полин.

Отак брести. А тиша — як в соборі
з давно-давно загубленим ключем.
Холоне степ, і невкипілі зорі
рогатий жук виймає рогачем.

А там — Дніпро, аж ген до Базавлука,
аж за пороги й далі за лиман.
Об цілий світ спіткнулася розлука
і йде на нас, страшна, як Тамерлан.

А ти десь там, за даллю вечоровою,
а ти десь там, за морем тишини, —
так владно, так повільно вичаровуєш
мене із ночі, з тиші, з далини...

Ліна Костенко

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 11

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Система образів художнього твору: ліричний герой,
2. Загальні принципи організації художнього мовлення.

Практичний блок:

3. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи).
Перифраз. Наведіть приклади.
4. Система епічних жанрів. Фейлетон. Памфлет. Наведіть приклад і
обґрунтуйте.
5. Визначити систему віршування уривка балади Т. Шевченка
„Причинна” та народної пісні „Рече та стогне Дніпр широкий”.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 12

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Система образів художнього твору: персонаж,
2. Поняття про метр і ритм силабо-тонічного віршування.

Практичний блок:

3. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення. Професіоналізми, Жаргонізми. Наведіть приклади.
4. Система драматичних жанрів. Інтермедія. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Проаналізувати твір Гомера «Іліада»

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 13

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Структура та елементи змістової організації літературно-художнього твору. Характер.
2. Межисистемні форми віршування.

Практичний блок:

3. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи). Евфемізм. Наведіть приклади.
4. Система драматичних жанрів. драма сатирів. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Визначити художньо-мовленнєву організацію «Енеїди» Вергілія.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 14

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Зовнішня форма художнього твору.
2. Декламаційно-тонічне віршування.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури).
Синтаксичний паралелізм. Наведіть приклади.
4. Система драматичних жанрів. Трагікомедія і трагіфарс. Наведіть
приклад і обґрунтуйте.
5. Зробити літературно-художній аналіз твору Лесі Українки «Лісова
пісня».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 15

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Структура та елементи змістової організації літературно-художнього твору. Пафос.
2. Внутрішня організація сюжету.

Практичний блок:

3. Ліричні жанри літератури: епітафія, канцона, станси, ода, елегія, думка. Наведіть приклади.
4. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури). Парономазія. Антитеза.
5. Проаналізувати художньо-мовленнєву організацію однієї поезії зі збірки “Квіти зла” Шарля Бодлера .

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 16

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Структура та елементи змістової організації літературно-художнього твору. Ідея.
2. Функції та типи сюжетів.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури). Градація. Наведіть приклади
4. Ліричні жанри літератури: епіталама, панегірик, дифірамб, пеан, мадригал. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Зробити літературно-художній аналіз твору:

Благословенні будьте, день і рік,
І мить, і місяць, і місця урочі,
Де постеріг я ті сяйливі очі,
Що зав'язали світ мені навік!

Благословен вогонь, що серце пік,
Солодкий біль печаленої ночі
І лук Амура, що в безоболоччі
Пускав у мене стріл ясний потік!

Благословенні будьте, серця рани
І вимовлене пошепки ім'я
Моєї донни — ніжне і кохане,

І ці сторінки, де про неї я
Писав, творивши славу, що не в'яне, —
Й ти, неподільна радосте моя!

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 17

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Система образів художнього твору: образ читача,
2. Прості строфи.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури).
Ампліфікація. Наведіть приклади
4. Ліро-епос та інші міжродові й суміжні утворення. Дума. Наведіть
приклад і обґрунтуйте.
5. Визначити характер, пафос, ідею твору М. Коцюбинського «Коні не
винні».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 18

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Система образів художнього твору. Розповідач.
2. Тонічна система віршування.

Практичний блок:

3. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення. Просторіччя, Арготизми. Наведіть приклади.
4. Система драматичних жанрів. Літургійна драма. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Розкрити сюжет твору М. Коцюбинського «Коні не винні».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 19

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Система образів художнього твору. Пейзаж.
2. Генезис і родові ознаки драми.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури).
Асиндетон. Полісиндетон. Наведіть приклади.
4. Ліро-епос та інші міжродові й суміжні утворення. Співомовка.
Буколіка. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Проаналізувати систему образів твору М. Коцюбинського «Коні не
винні».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 20

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Система образів художнього твору. Інтер'єр.
2. Фольклорне віршування.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури). Плеоназм. Наведіть приклади.
4. Система драматичних жанрів. Фарс. Інтерлюдія. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Проаналізувати назву твору М. Коцюбинського «Коні не винні».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 21

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Лексичні засоби увиразнення мовлення.
2. Строфіка.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури).
Тавтологія. Наведіть приклади.
4. Ліро-епос та інші міжродові й суміжні утворення. Літературний
портрет. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Проаналізувати систему образів твору Бернарда Шоу «Пігмаліон».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 22

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Засоби словотворчого увиразнення мовлення. Неологізми.
2. Канонізовані строфи.

Практичний блок:

3. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи). Антономазія. Асоціонім. Наведіть приклади
4. Ліро-епос та інші міжродові й суміжні утворення. Поема. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Розкрити сюжет твору Бернарда Шоу «Пігмаліон».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 23

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Засоби словотворчого увиразнення мовлення: зарозуміла мова.
2. Генезис і родові ознаки лірики.

Практичний блок:

3. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення. Діалектизми.
Наведіть приклади

4. Ліро-епос та інші міжродові й суміжні утворення. Билина. Байка.
Наведіть приклад і обґрунтуйте.

5. Визначити характер, пафос, ідею твору Бернарда Шоу «Пігмаліон».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 24

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Художня література – вид мистецтва. Феномен мистецтва.
2. Верлібр.

Практичний блок:

3. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення.
Термінологізми. Наведіть приклади.
4. Ліро-епос та інші міжродові й суміжні утворення. Мемуари.
Щоденники. Наведіть приклад і обґрунтуйте.
5. Зробити літературний аналіз сонету Шекспіра (на вибір).

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 25

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Загальне поняття про літературний процес.
2. Епічний рід літератури.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури).
Епіфора. Анафора. Наведіть приклади
4. Система драматичних жанрів. Мораліте, Комедія дель арте. Наведіть
приклад і обґрунтуйте.

5. Зробити літературно-художній аналіз твору:

Її очей до сонця не рівняли,
Корал ніжнійший за її уста,
Не білосніжні пліч овали,
Мов з дроту чорного коса густа.
Троянд багато зустрічав я всюди,
Та на її обличчі не стрічав,
І дише так вона, як дишать люди,
А не конвалії між диких трав.
І голосу її рівнять не треба
До музики, милішої мені,
Не знаю про ходу богинь із неба,
А кроки милої — цілком земні.
І все ж вона — найкраща поміж тими,
Що славлені похвалами пустими.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 26

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Види художньої взаємодії.
2. Сюжет художнього твору.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури).
Анепіфора. Епанафора. Наведіть приклади
4. Система драматичних жанрів. Міраклъ. Ауто. Наведіть приклади і
обґрунтуйте.
5. Зробити літературно-художній аналіз твору:
Щасливі квіти й благовісні трави,
Прим'яті донною на самоті.
Пісок, що береже сліди святі
Чудових ніжок під листком купави;

Гаї прозорі, віти, наче пави,
Фіалки у любовній блідності,
Ліса вільготні, тихі та густі,
Куди не сходить сонце величає;

О краю мій, о ріки голубі,
Ви омиваєте Лаури очі,
Їх блиск перебираючи собі.

Прекрасні ви в своєму непороччі!
А там підводні скелі серед ночі
Горять в мого закохання журбі.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 27

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Об'єкт мистецького пізнання.
2. Індивідуалізація мови персонажів і авторська мови.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури).
Риторичні фігури. Оксюморон. Наведіть приклади.

4. Система драматичних жанрів. Містерія. Соті. Наведіть приклади і
обґрунтуйте.

6. Зробити літературно-художній аналіз твору:

Де погляд ніжний, де чарівний вид;
Де постать горда, де струнка постава,
Де мова та бентежна й величава,
Що завдає негідникові встид?

Де сміх, що жалить того, хто набрид?
Де та душа, що, мов зоря яскрава,
Висока й гідна владарського права,
Небесну нам осяяла блакить?

Я вами дихаю, для вас палаю,
Я народивсь для вашого єства,
Без вас мені нема й не треба раю;

Як радість відійшла моя жива,
В словах надію я плекав безкраю,
Та вітер порозвіював слова.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 28

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Поняття про літературний напрям.
2. Авторська мова і мова персонажів.

Практичний блок:

3. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення. Канцеляризми.

Наведіть приклади.

4. Внутрішні фактори розвитку літературного процесу: традиції та новаторство. Наведіть приклади і обґрунтуйте.

5. Зробити літературно-художній аналіз твору:

З очима серце в смертній боротьбі.

Та як тебе між ними поділить?

Відмовить око у красі тобі, –

А серце оку сліпнути велить.

В моєму серці є такий куток,

Куди кристальне око не зирне.

Ти в ньому – найчарівніша з квіток,

Хоч серце і обдурює мене.

Таким двобоєм зведений з пуття,

До суду дум холодних пристаю.

Його ухвала дасть мені знаття,

Кому з них руку я віддам своєю.

Хай лає око зовнішність твою –

В своєму серці я любов таю.

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 29

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Принципи аналізу літературних творів.
2. Стил ь письменника.

Практичний блок:

3. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури).
Анаколуф. Наведіть приклади.
4. Внутрішні фактори розвитку літературного процесу: варіація, натяк,
парафраза, суперництво. концентрація. розпорошення. Наведіть приклади
5. Проаналізувати назву твору «Пігмаліон».

Старший викладач

А.М.Галенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Варіант 30

КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

**з курсу «Вступ до літературознавства та історія українського
літературознавства»**

Теоретичний блок:

1. Історичний характер розвитку літератури.
2. Звукова організація мови художньої літератури. Види звукопису.

Практичний блок:

3. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення. Старослов'янізми.
Наведіть приклади.

4. Внутрішні фактори розвитку літературного процесу: відштовхування,
запозичення, наслідування, пародіювання. епігонство, цитування,
репродукція, ремінісценція,

5. Проаналізувати систему образів твору «Лісова пісня» Лесі Українки.

Старший викладач

А.М.Галенко

Алгоритм аналізу епічного твору

1. Визначити фабулу твору (звести усі події до однієї наскрізної дії, що розгортається у хронологічному порядку).
2. Проаналізувати композицію сюжету: пролог, зав'язка, розвиток подій, кульмінація, розв'язка, епілог, - водночас оцінюючи кожен компонент. (Не переказувати дослівно кожную ситуацію, а узагальнити і створити схему: виявити експозицію (обставини, в яких буде проходити дія), пояснити зав'язку дії (постановка проблеми), вказати на найголовніші моменти її розвитку, де найбільша точка її напруження і яким чином розряджається вона у розв'язці).
3. Виявити зв'язок між дією і характером персонажів (ретельно фіксувати реакції персонажів на різні зміни ситуацій).
4. Колізії – мотиви - проблеми персонажів твору (підмітити внутрішні конфлікти у свідомості героїв, які проявляються під час зміни ситуацій. Виявити приховані мотиви героїв – рушійну силу їх діяльності (чим керуються – якими ідеями, якими почуттями). Звернути увагу на проблемні ситуації (усвідомлення персонажем неможливості розв'язати суперечності власною силою і власним життєвим досвідом). Сформулювати проблеми у вигляді простих запитань; далі узагальнити їх на рівні категоріального (педагогічна, соціальна, етична, філософська, політична, економічна, техногенна і т. под.).
5. Яким чином проявляється авторська присутність у творі? (Обдумати вибір автором проблем та їх актуальність для його сучасників).
6. З'ясувати епічну широту твору: 1) суспільно значимі події (прокоментувати їх), 2) чи окрема діяльність індивідуума (пояснити, в чому вона полягає). (Звернути увагу на масштаб подій, зображуваних у творі).
7. Сформулювати ідею твору (чим вищий рівень узагальнення сюжету, тим чіткіше проявляється ідея твору).

8. Сформулювати тему твору (укласти ієрархію проблем, від найголовнішої до найменш помітної, та проаналізувати їх змістову взаємопов'язаність й звести до короткої формули.
9. На якому принципі автор komponує твір: 1) внутрішній точці зору чи 2) зовнішній точці зору. (Встановити, від імені кого ведеться розповідь; окреслити “об’єктивну свідомість”, що знаходиться поза сюжетною історією і розглядає усіх героїв з однакової дистанції).
10. Хто спрямовує наративну перспективу і якими мовними засобами? (Описати оповідача: світогляд, спостережливість, мету, зацікавленість та емоційну прив’язаність до розповіді).
11. Виявити хронотопи твору (просторово-часову картину світу персонажів), розшифрувати символічне значення просторово-часових координат, у яких персонаж зосереджує думки й почуття (“Дорога”, “Дім”, “Поріг”, “Вікно”, “Двері” і т.под.). Спостерігається схематична умовність чи докладна реалістичність простору? У якому часі, за М.Бахтіним, перебуває герой: ідилічному, авантюрному, містерійному? (Описати смисли, які виходять із підтексту твору).
12. Інородові вставки (тексти у тексті) та їх сюжетно-композиційна функція: психодрама героя (опис власного життя у вигляді твору мистецтва), ліричні жанри, вставні новели, анекдоти. (Описувати у схемі сюжету).
13. Синтезувати усі сюжетно-композиційні елементи і встановити жанр твору (роман, повість, оповідання, новела, казка і т.п.). Якщо твір відноситься до міжродовий жанру (поема, драматична поема, поезія в прозі і т.п.), то проаналізувати взаємодію епічного і ліричного, епічного і драматичного начал.
14. Рецепція твору при житті автора.
15. Наукова інтерпретація твору (ознайомитися з критичними джерелами і описати концепції учених)

Алгоритм аналізу драматичного твору

1. Стисло визначити наскрізну головну дію - фабулу. Пам'ятати фундаментальне визначення драми Арістотеля: “відтворення дії дією...”.
2. Описати сюжет драми, узагальнюючи події (не переказувати в деталях, перебуваючи “всередині подій”, а піднятися своїм розумінням вище почуттів і мотивів дій персонажів).
3. Аналіз сценічного часу: що відбувається вже і чому? Що відбулося у минулому часі, дуже давно чи недавно, про що читач довідується з розповідей персонажів.
4. Аналіз сценічного простору: у яких просторових координатах і знаках події відбуваються на сцені і що поза лаштунками сцени? Зробити висновок про безпосередність втілення дії та смисл її приховування від глядачів/читачів.
5. Охарактеризувати композиційне втілення дії в кожному епізоді драми (зв'язки між явами та діями органічні, логічні чи штучні, формальні).
6. Оцінити перипетії: ефект несподіванки, ступінь напруження і сходження до катастрофи (останнє - у випадку трагедії).
7. Виявити другорядні події в драмі, зв'язуючи їх в тло сюжету. При труднощах.
8. Виявити загальний конфлікт драми і окремі внутрішні колізії персонажів.
9. Які виникають проблеми у персонажів і під впливом чого? Якого походження проблеми – внутрішнього (психологічні) чи зовнішнього (соціальні), і чи вони вирішуються?
10. Яку роль при розгортанні проблеми відіграє комунікація (закони спілкування) персонажів?
11. Чи автор користується прийомом “драматичної іронії” (коли читач знає те, про що не здогадується персонаж стосовно дій іншого персонажа)? Якщо так, то коли і чому? Що дає це для розвитку головної дії?

12. Охарактеризувати ступінь “драматичної ілюзії” (життєву правдоподібність). До якого стилю тяжіє автор, наслідуючи ту чи іншу ступінь ілюзії?
13. Чи автор користується прийомом “драматичної умовності” (композиційно-сюжетні засоби, що руйнують “драматичну ілюзію”)?
14. Визначити жанр твору (мелодрама, трагедія, трагікомедія, комедія, фарс і т.п.).

Алгоритм аналізу ліричного твору

(чотири блоки: враження, осмислення, аналіз, синтез)

I. Настрій лад поезії:

- який емоційний настрій викликає твір?
- роль першого рядка (ритм схоплення значень і навіювання настрою), мелодика

II. Моделювання світу ліричного героя:

- художні засоби втілення почуттів ліричного суб'єкта, його поглядів на зовнішній світ; використання сенсорних образів (забарвлення, звучання, дотик і т.под.); синтаксичні фігури;
- чи міняються почуття ліричного суб'єкта протягом твору? Якщо так, то коли і чому;
- чи є конфлікт (звернути увагу на кількість образів, забарвлених позитивними і негативними емоціями; скласти їх в бінарну опозицію)? Які художні тропи підсилюють контрастність? Наскільки інтенсивне психічне напруження ліричного героя?
- який стан ліричного героя переданий фонетичними засобами (алітерації, асонанси);
- якими поетичними засобами сконструйований часопростір ліричного героя (образи-знаки доби, сезону, середовища)?
- метафізичні істоти у світі ліричного героя; яким художнім тропам надається перевага для їх змалювання?
- роль останнього рядка (яким феноменам ліричний герой надає значення) ¶ ↓

III. Архітектоніка поезії:

- виклад монологу ліричного “Я” чи опис об'єкту?
- композиція твору відкрита (риторичні звертання ліричного героя до уявного об'єкта) чи замкнута (самовідображення)?
- ритмічна система (тоніка, силабіка, силабо-тоніка, вільний вірш);
- дво- чи трискладова стопа (ямб, хорей, пірихій, спондей, дактиль, амфібрахій, анапест);

- рима (жіноча, чоловіча, дактилічна, точна, неточна, багата; проста, складна);
- способи римування (парне, перехресне, кільцеве);
- строфіка

IV. Культурний контекст:

- умови написання твору, епоха;
- основний мотив поезії;
- жанр поезії;
- естетичні контакти (музика, живопис);
- оцінка твору сучасниками поета.

Питання до заліку

1. Літературознавство як наука. Складові частини літературознавства.
2. Основні й допоміжні літературознавчі дисципліни, їх взаємозв'язки.
3. Художня література – вид мистецтва. Феномен мистецтва.
4. Образність – специфіка художньої літератури. Поняття образу у вузькому й широкому значенні.
5. Літературно-художній твір як основна форма буття літератури.
6. Структура та елементи змістової організації літературно-художнього твору. Тема. Фабула. Характер. Пафос. Ідея.
7. Структура та елементи внутрішньої форми художнього твору.
8. Система образів художнього твору: персонаж, оповідач, розповідач, ліричний герой, образ автора, образ читача, пейзаж, інтер'єр.
9. Сюжет художнього твору. Визначення сюжету. Функції та типи сюжетів. Внутрішня організації сюжету.
10. Художньо-мовленнєва організація літературного твору.
11. Засоби словотворчого увиразнення мовлення: неологізми, зарозуміла мова.
12. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення: архаїзми, історизми, варваризми, екзотизми, старослов'янізми, діалектизми, жаргонізми, професіоналізми, арготизми, просторіччя, поетизми, термінологізми, канцеляризми.
13. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи): епітет, порівняння, метафора, метонімія, синекдоха, перифраз, евфемізм, антономазія, асоціонім, іронія, гіпербола, літота.
14. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури): інверсія, анаколұф, еліпсис, асиндетон, полісиндетон, плеоназм, тавтологія, синтаксичний паралелізм, анафора, епіфора, анепіфора, епанафора, ампліфікація, градація, параномазія, антитеза, оксюморон, риторичні фігури.

- 15.Композиція художнього твору. Визначення композиції. Композиційні форми та прийоми.
- 16.Роди й жанри літератури.
- 17.Епічний рід літератури. Генезис і родові ознаки епосу.
- 18.Система епічних жанрів: епопея, роман, повість, новела, оповідання, есе, нарис, фейлетон, памфлет, міф, легенда, притча, казка.
- 19.Ліричний рід літератури. Генезис і родові ознаки лірики.
- 20.Жанровий поділ лірики: епіталама, панегірик, дифірамб, пеан, мадригал, епітафія, канцона, станси, ода, елегія, думка, гімн, послання, пісня, романс, ліричний портрет, псалми, медитація, сонет.
- 21.Драматичний рід літератури. Генезис і родові ознаки драми.
- 22.Система драматичних жанрів:трагедія, комедія, драма сатирів, трагікомедія і трагіфарс, літургійна драма, міраклъ, ауто, містерія, фарс, соті, інтерлюдія, мораліте, комедія дель арте, інтермедія, водевіль, драма, мелодрама.
- 23.Ліро-епос та інші міждродові й суміжні утворення: балада, дума, билина, байка, буколіка, байка, буколіка, співомовка, поема, мемуари, щоденники, літературний портрет, художня біографія.
- 24.Суть віршового ритму, його елементи. Рими.
25. Силабічна система віршування.
- 26.Силабо-тонічна система віршування. Поняття про метр і ритм силабо-тонічного віршування.
- 27.Межисистемні форми віршування.
28. Тонічна система віршування.
- 29.Фольклорне віршування.
- 30.Декламаційно-тонічне віршування.
31. Верлібр.
- 32.Строфіка. Прості строфи. Канонізовані строфи.
- 33.Принципи аналізу літературних творів.

34. Загальне поняття про літературний процес. Внутрішні фактори розвитку літературного процесу: традиції та новаторство, відштовхування, запозичення, наслідування, пародіювання, епігонство, цитування, репродукція, ремінісценція, парафраза, натяк, варіація, суперництво, концентрація, розпорошення.
35. Види художньої взаємодії.
36. Індивідуалізація мови персонажів і авторська мова.
37. Поняття про літературний напрям.
38. Історичний характер розвитку літератури.
39. Звукова організація мови художньої літератури. Види звукопису.
40. Авторська мова і мова персонажів.

Література

Основна

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доповнене. – Львів: Літопис, 2001. – 832с.
2. Баган О. Корифей ліберальної літературної критики / Олег Баган // Рудницький М. Від Мирного до Хвильового. Між ідеєю і формою. Що таке «Молода Муза»? / Наук.-ідеологічний центр ім. Д. Донцова. – Дрогобич : Вид. фірма «Відродження», 2009. – С. 3–26.
3. Бандура О. Становлення творчих методів / О.Бандура, Г.Бандура // Українська література в загальноосвітній школі. – 1999. – № 2. – С.61–64.
4. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарисів та приміт. М.М.Ільницький. – К.: Либідь, 1998. – 408с.
5. Білецький О. Шляхи розвитку дожовтневого українського літературознавства / О.Білецький //Білецький Л. Збір. праць: У 5-ти т.-К., 1965.-Т.2.- С.72-110.
6. Брюховецький В. Критика в сучасному літературному процесі. / В.Брюховецький – К., 1985. – 47с.
7. Брюховецький В.С. Специфіка і функції літературно-критичної діяльності. / Брюховецький В.С. – К, 1986.
8. Бурляй Ю.С. Основи літературно-художньої критики./ Ю.С.Бурляй – К., 1985.
9. Возняк М. Історія української літератури: У 2-х кн. – Львів: Світ, 1992–1994. – Кн. 1–2.
10. Галич О.А. Історія літературознавства: підручник. / О.А.Галич – К.: Либідь, 2013. – 392 с.
11. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2008.

12. Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка / Григорій Грабович. – К.: Основи, 1997. – 608 с.
13. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ століття). Посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів. / Роман Гром'як. — Тернопіль: Підручники і посібники, 1999. — 224 с.
14. Двадцять роки: літературні дискусії, полеміка. – К: Дніпро, 1991. – 366с.
15. Дзюба І. Розрада поезією / Іван Дзюба // З криниці літ : У 3 т. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – Т. 1. – С. 790–797.
16. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика / Упор. Н.Шумило./ Микола Євшан – К.: Основи, 1998.-658 с.
17. Єфремов С. Історія українського письменства. / Сергій Єфремов – К.: Femina, 1995. – 351с.
18. Жулинський М. Наближення: Літ. діалоги. М.Жулинський – К.: Дніпро, 1986. – 278 с.
19. Зеров М. Українське письменство / Упоряд. М.Сулима; . – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. – 1301с.
20. Зубович В. Літературно-критична діяльність Олеся Гончара. / В.Зубович – Луцьк, 1995. – 114с.
21. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен / Марія Зубрицька. – Львів : Літопис, 2004. – 352 с.
22. Ільницький М. Критики і критерії: Літературно-критична думка в Західній Україні 20-30-х років ХХ століття./Микола Ільницький – Львів: ВНТЛ, 1998. – 148 с.
23. Ільницький М. У вимірах часу: Літературно-критичні статті. / М.Ільницький – К.: Рад. письменник, 1988. – 275 с.
24. Історія української літератури ХІХ ст.: У 3 кн. - К.: Либідь, 1995– 1997. – Кн. 1– 3.
25. Історія української літературної критики: Дожовтневий період / М.Бернштейн та ін. – К.: Наук. думка, 1988. – 458 с.

26. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія: У 3-х кн. – К.: Либідь, 1996.
27. Ковалівський А. З історії української літературної критики. – Харків, 1926 / Фотопередрук О.Горбача у кн.: «Нариси історії української літературної критики». / А.Ковалівський – Мюнхен, 1994.
28. Комариця М. Українська «католицька критика»: феномен 20-30-х рр. ХХ ст. / Мар'яна Комариця / НАН України, ЛНБ ім. В. Стефаника, Відділення «Науково-дослідний центр періодики». – Львів, 2007. – 328 с.
29. Костомаров М.І. Слов'янська міфологія / М.І.Костомаров. – К.: Либідь, 1994. – 384 с.
30. Куліш П. Твори: У 2-х т. / П.Куліш. – К.: Дніпро, 1989. – Т.2. – С.247 – 270.
31. Літературознавча енциклопедія. У 2х книгах/ Автор-укладач Ю.Ковалів. – К., 2007.
32. Маланюк Є. Книга спостережень. / Євген Маланюк – К.: Атіка, 1995. – 236 с.
33. Маслюк В.П. Латиномовні поетики і риторики ХУІІ – першої половини ХУІІІ ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні / В.П.Маслюк. – К.: Наукова думка, 1983. – 236 с.
34. Москалець К. Сполохи. Літературна критика і есеїстика. / К.Москалець – Львів : Піраміда. – 172с.
35. Наєнко М.К. Історія українського літературознавства: підручник / М.К.Наєнко. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 520 с.
36. Наєнко М. Літературознавство і критика // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. Кн. 2. Ч. 1. – К.: Либідь, 2004. – С.330-357.
37. Обертас О. Український самвидав: літературна критика та публіцистика (1960-і – поч. 1970-х р.) : монографія. / О.Обертас – К. : Смолоскип, 2010. – 300 с.
38. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. / Соломія Павличко – К.: Либідь, 1997. – 368с.

39. Поліщук Я. Ревізії пам'яті : літературна критика / Я. О. Поліщук. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2011. – 216 с.
40. Федченко П. М. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ століття). Посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів. / П.М.Федченко – Тернопіль: Підручники і посібники, 1999. — 224 с.
41. Филипович П. Літературно-критичні статті./ Павло Филипович – К.: Дніпро, 1991. – 270 с.
42. Франко І. Із секретів поетичної творчості. / Іван Франко – К.: Рад. письменник, 1969. – 191с.
43. Шерех Ю. Третя сторожа: Література. Мистецтво. Ідеологія./ Юрій Шерех (Юрій Шевельов). – Київ : Дніпро, 1993. – 455 с.

Додаткова

1. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрями. – К.: Смолоскип, 2006. – 464с.
2. Брюховецький В. Специфіка і функції літературно критичної діяльності: Монографія. – К.: Наукова думка, 1986. – 171с.
3. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – Львів: Літопис, 1997. – 300с.
4. Гундорова Т. Франко – не каменярь. – Мельбурн, 1996. – 151с.
5. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період.— К.: Факт, 2006. – 156с.
6. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. /Н.Копистянська – Л., 2005.— 368с.
7. Костюк Г. Літературно-мистецькі перехрестя (паралелі)/ Григорій Костюк – К., 2002. – 416с.
8. Наєнко М. Романтичний епос. Ефект романтизму і українська література. – 2 вид., зі змінами й доповненнями. / М.Наєнко – К., 2000. – 382с.

9. Наєнко М. Українське літературознавство: Школи, напрями, тенденції. / М.Наєнко – К., 2001. – 320с.
10. Наливайко Д. Искусство: направлення, течення, стилі. / Д.Наливайко – К.: Мистецтво, 1981. – 287с.
11. Наливайко С. Спільність і своєрідність: Українська література в контексті європейського літературного процесу. / С.Наливайко – К.: Дніпро, 1988. –395с.
12. Поліщук Я. Література як геокультурний проект: Монографія. / Ярослав Поліщук – К.: Академвидав, 2008. – 304с.
13. Сивокінь Г. Постколоніалізм в сучасній українській літературі: симптоми, тенденції, явища / Г.Сивокінь // Дивослово. – 2003. - № 7. – С.8 –13.
14. Соловей Е. До витоків української філософської-поетичної традиції / Е.Соловей // Радянське літературознавство. – 1988. – №5. – С.46.
15. Чижевський Д. Реалізм в українській літературі. / Д.Чижевський – К.: Просвіта, 1999. – 117с.
16. Яценко М.Т. М.І.Костомаров – фольклорист і літературознавець /М.Т.Яценко // Костомаров М.І. Слов'янська міфологія. – К.: Либідь, 1994. – 384 с.

Інформаційні ресурси

1. Гундорова Т. Жінка і дзеркало/Тамара Гундорова. – Режим доступу до публікації: <http://www.ji.lviv.ua/n17texts/hundorova.htm>
2. Дерріда Ж. Письмо і різниця/ Жак Дерріда. – Режим доступу до публікації: http://gzvon.pyramid.volia.ua/biblioteka/kafedra_filosofii/libph/derrida/ladifferan/derrida-lecriture-el-la-difference.htm.
3. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація/ Іван Дзюба. – Режим доступу до публікації: <http://litopys.org.ua/idzuba/dz.htm>
4. Донцов Д. Дороговказ Григорія Сковороди нашій сучасності/ Дмитро Донцов. – Режим доступу до публікації: <http://uk.wikipedia.org/wiki>

5. Донцов Д. Заповіт Шевченка/ Дмитро Донцов. – Режим доступу до публікації: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
6. Зборовська Н. До проблеми гендерного підходу. // Н. Зборовська, М. Ільницька На карнавалі мертвих поцілунків. Феміністичні роздуми. – Львів: Літопис, 1999. – С. 8–20. Або: <http://statechnyi-kiril.livejournal.com/5893.html>
7. Клочек Г. Трактат Івана Франка «Із секретів поетичної творчості» як предтеча вітчизняної рецептивної поетики/ Григорій Клочек. – Режим доступу до публікації: <http://anvsu.org.ua/index.files/Articles/Klochek3.htm>
8. Стус В. Феномен доби (сходження на голгофу слави)/ Василь Стус. – Режим доступу до публікації: <http://www.madslinger.com/stus/fenomen-doby/index.html>
9. Шерех Ю. Стилі сучасної української літератури на еміграції (1946)/ Шерех Ю. Пороги і Запоріжжя: Література. Мистецтво. Ідеології», т. 1-3. Х., 1998 або: Режим доступу до публікації: <http://www.ukrcenter.com>.
10. Фуко М. Слова и вещи/ Мишель Фуко. – Режим доступу до публікації: http://krotov.info/lib_sec/21_f/fuk/o_22.htm
17. <http://litmisto.org.ua/?p=3351>
18. www.nbuv.gov.ua/portal/Soc...9/01.pdf
19. http://www.slovoichas.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=105&Itemid=34&limit=1&limitstart=0
20. <http://vuzlib.com/content/view/2295/117/>
21. www.nbuv.gov.ua/.../N170p098-107.pdf
22. <http://www.litdefrance.ru/199/1125>
23. www.info-library.com.ua/books-text-1150
24. http://www.slovoichas.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=317&Itemid=34
25. <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2012/08/02/193000.html>

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять із дисципліни
“ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО”

(для студентів денної форми навчання
спеціальності «Журналістика»)

Укладач:

Анна Миколаївна ГАЛЕНКО

Оригінал-макет *А.М. Галенко*

Підписано до друку ____ 2021.

Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір типогр. Гарнітура Times.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. _____. Обл.-вид. арк. ____.

Тираж ____ екз. Вид. № _____. Замов. № _____. Ціна договірна.

**Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля**

Свідоцтво про реєстрацію: серія ДК № 1620 від 18.12.03 р.

Адреса університету: просп. Центральний, 59-А

м. Сєвєродонецьк, 93400, Україна

e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com.